

Finnmarksarkivene Finnmárkkuarkiivvat Finmarkun arkiivit

Referat fra Prosjektmøte *Vi er også her!*

Sted: Scandic Alta

Tid: 19.10. 2016, kl. 9–17

Deltakere: Grete Gunn Bergstø (Samisk arkiv), Svein-Olaf Nilssen (Statsarkivet i Tromsø), Synnøve Fotland Eikevik (Varanger museum, avd. Vardø)(via Skype), Anne Karen Hætta (prosjektmedarbeider), Sonja Siltala (Finnmark fylkesbibliotek), Margrethe Vars (RiddoDuottarMuseat), Gunnhild S. Engstad (IKA Finnmark) og Helena Maliniemi (Finnmark fylkesbibliotek).

Forfall: Ida Kjeilen Thuv og Margrete Vars

Referent: Helena Maliniemi

Saksliste

- 1. Åpning av møtet og valg av referent**
- 2. Presentasjonsrunde – endringer i prosjektgruppe**
- 3. Prosjektmedarbeidere – ansettelse, oppgaver**
- 4. Utkast til fremdriftsplan**
- 5. Dokumentering – hvordan? Intervjuer, evt. skjema / utstyr til lydopptak, fotografering og rettigheter**
- 6. Innsamling – strategier**
- 7. Utstillings- og publikasjonsarbeid**
- 8. Avslutning**

Sak 1.

Gunnhild S. Engstad ble valgt til referent.

Sak 2.

Den nye prosjektmedarbeideren Anne Karen Hætta fortalte om sin bakgrunn og arbeidserfaring. Svein-Olaf Nilssen kunne fortelle at uansett omorganisering av arkivverket og endringer i hans arbeidsoppgaver kan han fremdeles jobbe med prosjektet.

Sak 3.

Ansettelse av nye prosjektmedarbeidere (Anne Karen Hætta og Ida Kjeilen Thuv) for perioden 1.1. -30.3.2017. Anne Karen har arbeidssted ved Samisk arkiv, mens Ida Kjeilen Thuv skal ha kontorsted ved Finnmark fylkesbibliotek i Vadsø. Fylkesbiblioteksjef Heikki Knutsen er prosjektansvarlig, Helena Maliniemi er prosjektleder. Grete Gunn Bergstrøm skal følge opp prosjektmedarbeidere ved Samisk arkiv.

Sakene 4-6 ble diskutert parallelt:

Prosjektmedarbeidernes oppgaver: 1. Spore opp og samle inn privatarkivmateriale fra utvalgte glemte grupper, som er østsamer, fiskerbønder og kystfiskere, utenlandske minoriteter, flyttsamiske reindriftsutøvere og kvinner. Vi er først og fremst ute etter gruppens egne stemmer, hjørnesteinsarkiver, fiskeriarkiver. 2. Dokumentere (fotografere, intervju) gruppene: Hvis arkiver er gått tapt, gjøres innsamlingen på andre måter: intervju og fotografi av enkeltmennesker som representerer gruppene. Intervjuene skal dokumentere medlemmer i en gruppe, og hvordan samfunnet har utviklet seg 3. Rapport ved prosjektslutt.

Hvem er glemte grupper innen glemte grupper?

Det ble valgt ut de fem viktigste innen en gruppene.

Østsamer: I utgangspunktet er hele gruppen marginalisert. Vanskelig å vite hvem som er mest marginalisert, her burde gjøres research. Må kanskje fokusere på å fortelle hvem østsamene er (næring, religion ...) når det kommer til publisering. I Finland kan man kanskje finne en del, Isak Saba har samlet inn en del om østsamer, Tanner (?) arkiv, Honna Havas fra Østsamisk museum, Njauddem-prosjektet, Steinar Wikan og Jelena Porsanger.

Fiskerbønder: Kvinneperspektivet er underrepresentert, sjøsamer er underrepresentert (Nesseby, Kvalsund), kvinnelige fiskerbønder er marginalisert. Kombinasjonsnæring i kvenske områder (Vadsø, Porsanger). Informanter: f.eks. Øystein Nilsen i Abelsborg (Nesseby).

Utenlandske minoriteter: Thailandske og russiske kvinner er stigmatisert, og deres liv og engasjement i samfunnet er marginalisert, finske innvandrere i fiskeriet (norsk-finske foreninger er ikke bevart) – deres arkiver ikke bevart. Finlendere i Vardø og Båtsfjord er prioritert. Utenlandske minoriteter representerer hjørnesteinsbedrifter innen fiskeri. Fiskeriarkivene og andre hjørnesteinsarkiver er viktig å samle inn!

Reindrift: Mangler reindriftsutøvernes egen dokumentasjon, offentlige arkiver finnes. Privatarkivene dokumenterer den positive ringvirkningen som reindriften har. Arkiver etter turisme, duodji, slakterier og reinforedling og andre reindriftsrelaterte næringer (Frode Utsi as i Tana) bør samles inn. Mahkaravju er opphørt og derfor interessant. Marginalisert siida? Kvinnelige reindriftsutøvere er underrepresentert, bør intervjues (Utsi-søstrene i Tana).

Reinbeitedistrikter - arkiver, johtolagaid/flyttesonenes arkiver, bedrifter, siidanivåer, organisasjoner?

Kvinner: Kvinneperspektivet er med i alle gruppene. Kvinnene er en marginalisert gruppe i alle gruppene.

Dokumentasjon: Fotografering betales av egne budsjetter, ikke av prosjektet. Sonja og Ida sine reiser betales av Fylkesbiblioteket. Reising og dokumentasjon må gjøres så billig som mulig, da det ikke er eget reisebudsjett. Samtykkeerklæring er påkrevd ved intervju og foto. Det skal ikke betales for materiale eller intervju.

Intervju, innhold: Samfunnsdokumentasjon er stikkord. Noe som dokumenterer disse som medlemmer i gruppene: enkeltpersonenes livshistorier, hvordan er det å være ishavsbønder, fortelle om deres liv, hvordan ble du tatt imot i samfunnet, hvordan har samfunnet utviklet seg, f.eks. hvordan var det i Båtsfjord da du kom, hvordan utviklet Båtsfjord seg, var det flere finske som bosatte seg. Ta utgangspunkt i det du intervjues for: arbeid, men kan ta med noe personlig også. De er ikke først og fremst privatpersoner med livshistorier og minnefortellinger, men deres rolle i gruppen.

Intervjue litt om arkivene som blir levert inn, hva det inneholder, saker som de jobbet med, aktuelle saker i tidsmaterialet?

NSI sitt arkiv har noe man kan kikke på for intervjuguide.

Intervju med film og diktafon parallelt?

Innsamlingsstrategier:

Kan først gå bredt ut for å informere om prosjektet (pressemelding) og øke bevisstheten om at arkivene er viktige å ta vare på, samt formidle kontaktinformasjon. Videre må vi kanskje ha forskjellige strategier for hver gruppe, siden hver gruppe har særtrekk og spesialiteter.

Hvordan søke etter relevante arkivskapere:

- Frivilligregisteret i Brønnøysundregisteret?
- Har kommunene oversikt over foreninger og lag osv.?
- Ildsjeler i lokalsamfunnet?
- Vi må med en gang gå aktivt ut for å finne
- Lage og sende infobrev

Avlevering og deponering av innsamlet materiale:

Utgangspunktet er at arkivene avleveres etter samhandlingsplanen: samiske arkiver skal til Samisk arkiv osv. Interkommunalt arkiv i Finnmark og Finnmark fylkesbibliotek har ikke plass til å ta imot store arkiver.

Deponeringsskjema er standard med og uten klausul.

Det er i utgangspunktet ikke tenkt at prosjektmedarbeiderne i første omgang skal gjøre systematisering og tilgjengeliggjøring.

Hvordan dekke transport, pakking, avlevering av arkiver? Stort sett har det vært vanlig at de som har arkiver selv må betale for avlevering.

Om de ikke er villige til å gi fra seg arkiv, kan man ta kopi av fotografier og dokumenter. Vi har ikke ressurser til å kopiere og digitalisere store arkiver. Spør referansegruppa om det er interessant å bevare – f.eks. avisbunker, regnskapsbilag. I utgangspunktet tar vi imot alt, og så får andre vurdere bevaringsverdien.

Der det er fysisk mulig, ta gjerne med arkivet med en gang, men transportfirma kan også bestilles om det er større arkiv.

Fordeling av gruppene mellom Ida og Anne Karen

Anne Karen: Østsamer (hele gruppen) og flyttsamisk reindrift (fokus på unge kvinner) – reindriftsarkivene, østsamiske og samiske arkivskapere, kvinnelige arkivskapere innen disse gruppene

Ida: Utenlandske minoriter (finske nyinnvandrere, russiske kvinner, tamiler), fiskerbønder i Nesseby/Kvalsund, Vadsø/Porsanger og kvinneperspektivet er med i alle gruppene.

Sak 7. Utstillings- og publikasjonsarbeid

Vandretstilling og hefte skal utarbeides i løpet av andre prosjektår (2018). Det er ønskelig at alle i arbeidsgruppa bidrar med artikler og utstilling. Det kan skrives en artikkel om hver gruppe, bygget på arkivene, personer, saker, eller det som var interessant.

Vi søker om mer midler til formidling, og da er det mulig at prosjektmedarbeiderne kan lønnes for å skrive artikler. Artikkene er tenkt å være populærvitenskapelige.